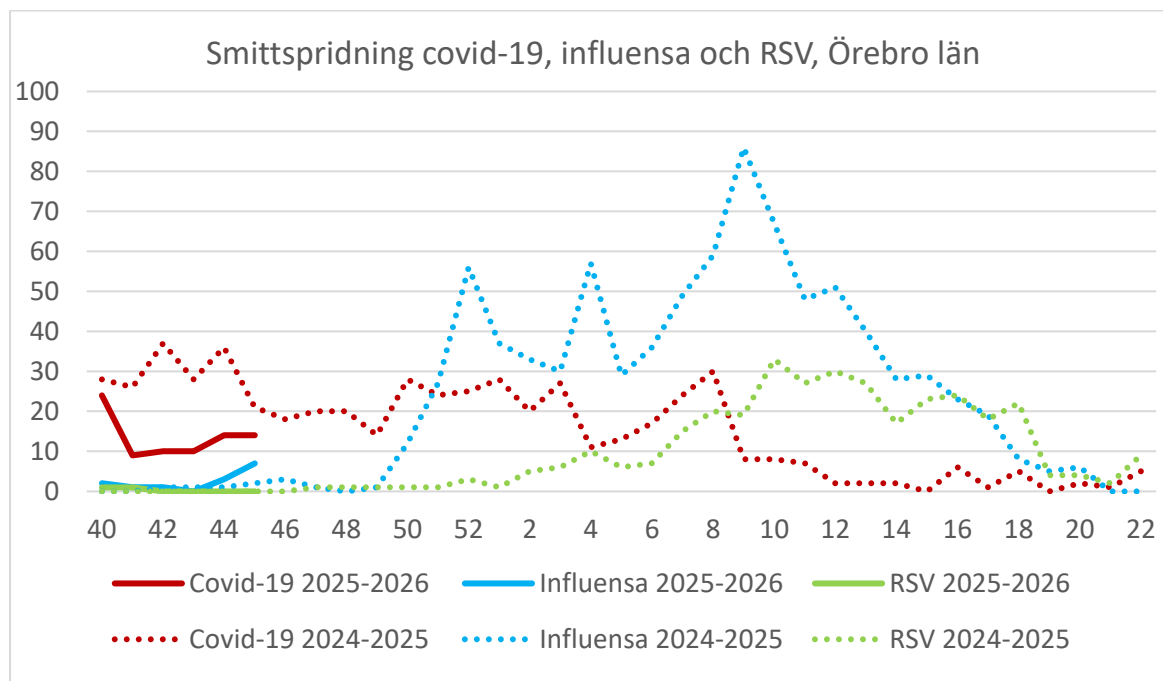

Säsongsvirus – Covid-19, RS-virus och influensa

Höstens vaccinationsinsats mot covid-19, influensa och pneumokocksjukdom startade i mitten av oktober. Insatsen pågår fortfarande och vi hoppas nå hög vaccinationstäckningsgrad för rekommenderade grupper. Säsongens epidemier av influensa och RS-virus har ännu inte startat och antalet fall ligger på låga nivåer i både Region Örebro län och nationellt. Hittills har endast enstaka fall av RS-virus, influensa A och B rapporterats i Region Örebro län. Av de influensafall som konstaterades i början av hösten har en majoritet bedömts vara smittade utomlands.

Vad gäller spridningen av covid-19 sågs en tillfällig ökning i början av hösten, efter semestrar och skolstart, men återgick sedan till en låg nivå. Denna trend sticker inte ut mot hur det sett ut nationellt i Sverige. Antalet intensivvårdade och avlidna i covid-19 har i den nationella statistiken legat på låga nivåer under hösten, även om en liten ökning sågs i samband med ökningen av fall under tidiga hösten.

Virusvarianter inom omikrongruppen JN.1 är fortsatt dominerande i både i Sverige och globalt. I Sverige och Europa har varianter tillhörande en kombination av två virusvarianter inom gruppen JN.1, kallad XFG, dominerat smittspridningen sedan sommaren. Vaccination mot covid-19 förväntas ge ett liknande skydd mot allvarlig sjukdom vid XFG som vid övriga cirkulerande SARS-CoV-2-virusvarianter enligt WHO.

Smittskydd & vårdhygien Region Örebro län			
Administratör	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskyddsenheten, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	gunlog.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare	Lisa Vennberg	Tfn 019 - 602 72 03	lisa.vennberg@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska, avd chef	Angelica Skeppstedt	Tfn 019 - 602 98 01	angelika.skeppstedt@regionorebrolan.se
Epidemisjuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 11 57	anja.rosdahl@regionorebrolan.se
Adress: Vårdhygien, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16 E-post vardhygien@regionorebrolan.se			
Hygienläkare	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Åsa Beraki	Tfn 019 - 602 46 50	asa.beraki@regionorebrolan.se
Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Kersti Wallin	Tfn 019 - 602 11 99	kersti.wallin@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofie Gustavsson	Tfn 019 - 602 10 38	ann-sofie.gustavsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Maria Stenegård	Tfn 019 - 602 52 88	maria.stenegard@regionorebrolan.se

Mässling

Som nämnts i förra numret av Allehanda smitta ökar mässling i stora delar av världen, bland annat i Europa, men är ovanligt i Sverige tack vare hög följsamhet till barnvaccinationsprogrammet. Mässlingsfall förekommer dock i Sverige, under 2024 diagnosticerades 38 fall varav de flesta fallen kunde kopplas till en smittkedja där någon varit utomlands.

Eftersom mässling är en mycket smittsam sjukdom behövs snabba åtgärder kring ett fall för att förhindra fortsatt smittspridning. Redan vid stark klinisk misstanke om mässling behöver smittspårning påbörjas för att identifiera exponerade, mottagliga personer.

På uppdrag av smittskyddsläkarföreningen har en nationell expertgrupp tagit fram ett handlingsprogram för smittskyddsåtgärder vid mässling. Handlingsprogrammet publicerades i början av oktober och är avsett som ett stöd för hälso- och sjukvårdspersonal och regionala smittskyddsenheter i handläggningen av misstänkta och verifierade mässlingsfall.

Regionala riktlinjer kommer inom kort att uppdateras utifrån det nya handlingsprogrammet. Läs mer om mässling på Smittskydds hemsida [Vaccin mot mässling • Smittskydd Region Örebro län](#)

Harpest

Harpest drabbar främst olika gnagare, är en zoonos och kan på flera olika sätt överföras till människor. Harpest är vanligast i norra och mellersta Sverige. Förekomsten varierar mycket från år till år. Under 2024 ~400 fall i landet varav 24 fall diagnostiserades i Örebro län. Antalet rapporterade fall av harpest 2025 i Örebro län är på samma nivå som föregående år. Smittort i vårt län är framför allt Örebro kommun men finns också spritt i länet.

Diagnosen ställs med påvisande av *Francisella tularensis* i blod/serum/plasma eller sårsekret. I ett fåtal av fall har diagnosen ställts genom klinisk bild och epidemiologiskt samband. Vanligaste formen av harpest är den ulceroglandulära formen.

Hepatit A

Återigen rapporteras fall av inhemsk hepatit A i Sverige med koppling till importerade frysta bär (hallon, jordgubbar). Typning av dessa visar fyra identiska fall, varav ett fall i vår region. Samtliga har troligtvis konsumerat bär från samma livsmedelskedja. Utredning pågår för att fastställa smittkälla.

Livsmedelsverket skriver *"hepatit A-virus klarar tuffa miljöer, däribland passagen genom den väldigt sura magsäcken. De tål också till exempel frysning, frystorkning och torkning. Däremot tål inte hepatit A-virus värme, kokning i en minut är tillräckligt för att förstöra viruset. Kokning är därför en effektiv, billig och på många sätt enkel metod för att inaktivera hepatit A-virus på alla sorters bär."* [Virus på frysta importerade hallon och andra bär](#)

Listeria

I slutet av september insjuknade ett stort antal personer i listeria efter att ha ätit en avsmakningsmeny på en restaurang i Stockholm. Totalt konstaterades 16 fall av invasiv listerios. Efter ytterligare diagnostik kunde listeria även påvisas i faces hos ett antal individer. Generellt var inkubationstiden kort i detta utbrott, och samtliga insjuknade inom ett par dygn från besök på restaurangen. De insjuknade personerna uppvisade en symtombild med feber, frossa, huvudvärk, diarré och kräkningar. Halsont med beläggning i halsen var ett annat vanligt symptom som nämndes.

En majoritet av de insjuknade var hemmahörande i Stockholmsregioner, men restaurangen hade också besökare i andra delar av landet som sökt i sin hemregion, så även hos oss. Listeria har kunnat påvisas i flertalet livsmedel och på ytor i restaurangens kök, men ingen källa till utbrottet är fastställd i nuläget. Fortsatt utredning pågår och leds av Smittskyddsenheten i Region

Stockholm i samarbete med Miljöförvaltningen i Stockholm, Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten.

Listeriainfektion orsakas av bakterier som förekommer naturligt i vår omgivning och människor smittas främst via förorenade livsmedel. Vanligen är det främst personer med nedsatt immunförsvar som brukar bli allvarlig sjuka i listeria, vilket inte varit fallet i detta utbrott.

Vägledning för vårdrelaterad pneumoni – förebyggande åtgärder

Vårdrelaterad pneumoni är en av de vanligaste vårdrelaterade infektionerna i Sverige. Nu finns ett nytt nationellt kunskapsstöd framtaget för att förebygga vårdrelaterad pneumoni. Vägledningen presenterar en sammanställning av faktorer som kan öka risk för vårdrelaterad pneumoni samt rekommendationer för hur risken förebyggs utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

I vägledningen presenteras rekommendationer för hur vårdrelaterad pneumoni förebyggs inom olika vård- och omsorgsformer. Den nya vägledningen finns publicerad på Kunskapsstyrningens hemsida.

Här finns vägledningen i sin helhet: [Vägledning för vårdrelaterad pneumoni - förebyggande åtgärder](#)

Strama

Arbetet fortlöper med att utveckla Region Örebro mot att bli en region med en AntibiotikaSmart sjukvård. Under september hölls en Nystartsintroduktion för primärvården och hittills har 18 av regionens 34 vårdcentraler lämnat in ett baslinjesdokument och påbörjat arbetet. Den 17 oktober var det dead-line för årets sista diplomering och 3 vårdcentraler i Örebro har lämnat in sina ansökningar. Blir de godkända och diplomerade kommer detta att tillkännages under november. För slutenvården går det lite trögare, men Strama och Vårdhygien arbetar men att ta förbättra förutsättningarna för verksamheterna att jobba med målen.

Bland annat är Infektionsverktyget är åter i funktion. Under hösten och våren 2026 kommer vi ha en "informationsturné" till sjukhusens verksamheter för en nyintroduktion av Infektionsverktyget i första hand för att uppnå förbättrad kvalitet på indata. Utdata kommer presenteras som automatiserade digitala kvartalsrapporter. Under oktober fick de fyra första klinikerna sin kvartalsrapport avseende antibiotikaanvändning och vårdrelaterade infektioner, och fler verksamheter kommer inkluderas successivt.

Infektionskliniken kommer från december påbörja antibiotikaronder på medicinkliniken i Lindesberg, som ett första till en utvidgad "Antibiotic stewardship" inom slutenvården.

